

5. สรุปผลการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1

จากการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 1 ได้เชิญบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอุบัติเหตุจราจร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจังหวัดขอนแก่น เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านอุบัติเหตุจราจรและกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ได้ผลการประชุมสัมมนาฯ ดังนี้

5.1 ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรจังหวัดขอนแก่น

1) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคน

- ขาดระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ขาดจิตสำนึกในการเคารพกฎจราจร
- ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร ฝ่าฝืนป้ายหยุด แสงรถผิดกฎหมาย จอดรถไม่เป็นระเบียบ
- ไม่สวมหมวกนิรภัยและไม่คาดเข็มขัดนิรภัย
- ซื่อขายของบริเวณริมทางหลวง
- ขับขี่ยวดยานโดยไม่มีใบอนุญาต
- ขับขี่ในขณะที่มึนเมา หรือ เสพสารเสพติด
- ความเมื่อยล้า หลับใน
- ขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนด
- การแข่งรถจักรยานยนต์ของวัยรุ่น
- ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ได้รับการอบรมกฎจราจรและฝึกฝนในการขับอย่างเป็นมาตรฐาน
- การได้รับใบอนุญาตขับขี่โดยไม่ต้องสอบ

2) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับยวดยาน

- อุปกรณ์ไม่ครบ เช่น ไฟหน้า ไฟท้าย ไฟเลี้ยว ไฟเบรกชำรุด
- การดัดแปลงแก้ไขสภาพรถ
- ไฟแสงสว่างที่มีความจ้ามืดเกินไป
- การเพิ่มความแรงและความเร็วของรถ
- การต่อเติมรถรับส่งนักเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน

- การต่อเติมรถขนส่งสาธารณะโดยไม่ถูกต้องตามที่จดทะเบียนไว้ เช่น 1 ชั้นต่อเติมเป็น 2 ชั้น
- บรรทุกเกินกฎหมายกำหนด ทำให้รถแล่นช้ามากกีดขวางการจราจร ซึ่งทำให้ยานอื่นแซงอย่างไม่เหมาะสม
- ไม่มีผ้าใบคลุมรถ ทำให้สิ่งของตกหล่นบนถนน กีดขวางการเกิดอันตรายต่อรถที่แล่นตาม เช่น หินกระเด็น โคนกระจกกรร
- รถบรรทุกจอดข้างถนน บริเวณนอกเมืองหรือชานเมืองโดยไม่มีไฟสัญญาณให้ผู้ขับขี่อื่นมองเห็น ทำให้ยานอื่นแล่นมาชนท้าย

3) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับถนนและสภาพแวดล้อม

- การวางผังเมืองไม่เหมาะสม
- ท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการวางผังเมืองและปฏิบัติตามที่ผังเมืองกำหนดไว้
- ลักษณะทางเรขาคณิตไม่เหมาะสม เช่น ทางร่วมทางแยกไม่เหมาะสม
- ถนนแคบ ไหล่ทางแคบ
- ถนนสายหลักไม่ควบคุมการต่อเชื่อมกับที่ดินข้างเคียง
- ขาดการบำรุง คูระบายน้ำ เช่น ป้าย เครื่องหมายบนผิวทางชำรุดไม่ชัดเจน
- สัญญาณไฟจราจรบางแห่งไม่ชัดเจน ชำรุด ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง
- ระบบควบคุมการจราจรไม่เหมาะสม ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น สัญญาณไฟจราจรไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสภาพจราจร จูงใจให้ผู้ขับขี่ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร
- จุดเชื่อมถนนกับรถไฟไม่มีมาตรฐานความปลอดภัย เช่น ไม่มีเครื่องกั้นถนน ไม่มีอุปกรณ์เตือน ฯลฯ
- ปลุกดันไม้ใหญ่บริเวณเกาะหรือกลางถนน เมื่อรถชนต้นไม้ล้มกีดขวางการจราจร
- ต้นไม้พุ่มไม้สูงหนาทึบหรือป้ายโฆษณาบังการมองเห็นบริเวณมุมแยก
- ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ติดตั้งในเขตทางหลวงจำนวนมาก ทำให้ผู้ขับขี่สับสน และเบี่ยงเบนความสนใจไปจากขับขี่
- ถนนมืด โดยเฉพาะทางร่วมทางแยกซึ่งไม่มีแสงไฟส่องสว่าง

4) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

- การบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มงวด ไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ
- ขาดแคลนอุปกรณ์ในการตรวจจับความเร็ว การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด

5.2 เป้าหมายลดอุบัติเหตุจราจร

ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่าควรกำหนดเป้าหมายเป็นตัวเลข ระดับของเป้าหมายที่เสนอแตกต่างกัน แต่พอสรุปค่ากลาง ๆ ได้ดังนี้

- ลดจำนวนอุบัติเหตุลง ร้อยละ 25 ใน 5 ปี
- ลดจำนวนผู้เสียชีวิต ร้อยละ 25 ใน 5 ปี
- ลดจำนวนผู้บาดเจ็บ ร้อยละ 20 ใน 5 ปี

5.3 จุดแข็งของหน่วยงาน ในจังหวัดขอนแก่น

- สามารถร่วมมือ ทำงาน ประสานงานดี ไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้
- อจร. และ กปอ. เป็นศูนย์กลางของทุกหน่วย มีความพร้อมที่จะแก้ปัญหาได้ทุกมิติ พร้อมทุกสหวิทยาการ (เช่น มีตำรวจ แพทย์ วิศวกร นักการศึกษา)
- หน่วยงานมีทรัพยากรพร้อม นั่นคือมีคนและอุปกรณ์ มีงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี มีสื่ออยู่ในมือ
- ทำงานได้ต่อเนื่อง เพราะหน่วยงานรัฐยังอยู่ทำงานนี้ต่อไป
- สามารถดึงภาคเอกชน เช่น มูลนิธิต่าง ๆ มาร่วมได้
- สามารถออกกฎระเบียบภายในท้องถิ่นได้
- เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายได้

5.4 จุดอ่อนของหน่วยงานในจังหวัดขอนแก่น

- บุคลากรที่ทำงานนี้น้อย ไม่เพียงพอ เช่น ตำรวจ
- การปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ต่อเนื่องเพราะ (1) เปลี่ยนบุคลากรบ่อย (2) มีภารกิจหลายด้านต้องทำ และ (3) ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง
- ขาดงบประมาณสนับสนุน กปอ./จร. ไม่มีงบประมาณสนับสนุน งบประมาณกระจาย ต้องอาศัยงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทำงานอย่างจริงจัง
- การประสานงานล่าช้า
- หน่วยงานทางออกแบบถนนไม่คงเส้นคงวา เช่น ลักษณะถนนกลาง(median) แตกต่างกันในเมืองเดียวกัน การออกแบบยังไม่ปลอดภัยพอ
- การมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนค่อนข้างน้อย
- ขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาในระยะยาว

5.5 กลยุทธ์หรือแนวทางในการต่อสู้กับอุบัติเหตุจราจร

1) กลยุทธ์ด้านการให้การศึกษา

- ให้ความรู้ในกฎจราจรและการใช้รถใช้ถนนเพื่อความปลอดภัย และปลูกฝังวินัยจราจร นักเรียนและประชาชนทั่วไป
- ฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องกฎจราจรและการใช้รถใช้ถนนเพื่อความปลอดภัย ทั้งในและนอกสถานศึกษา สถานประกอบการ
- บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา
- เข้าค่ายการขับขี่ ค่ายจราจรในสถานศึกษา
- ให้มีสถานบันฝึกสอนการขับขี่รถยนต์ที่ได้มาตรฐาน
- ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพิ่มงบประมาณประชาสัมพันธ์และเน้นการสร้างจิตสำนึกให้ทราบถึงความเสี่ยงจากอุบัติเหตุจราจร ให้มีจิตสำนึกในการเคารพกฎจราจร

2) กลยุทธ์ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

- เข้มงวดในการออกใบอนุญาตให้ขับขี่
- สถานที่ราชการ สถานศึกษา หน่วยงานเอกชน ร่วมมือกัน อนุญาตให้เฉพาะผู้ขับขี่จักรยานยนต์ซึ่งสวมหมวกนิรภัยและมีใบขับขี่รถยนต์เท่านั้นผ่านเข้าออกสถานที่ได้
- การบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

- ปรับในอัตราสูงสุดของความผิด
- บังคับลงโทษผู้ปกครองกรณีที่ลูกทำผิดบ่อยครั้ง เช่น เรียกผู้ปกครองมาตักเตือน
- เสนอเพิ่มโทษ เช่น ไม่สวมหมวกนิรภัย ปรับ 500-1000 บาท เมาส์รา-ขึ้นศาลจำคุก
- เมื่อ นร/นศ. ข้าราชการทำผิดกฎจราจร ให้ส่งชื่อให้โรงเรียนหรือต้นสังกัดคัดค้านวินัย วินัยข้าราชการ และมีผลต่อการจบหรือการขึ้นเงินเดือน
- เพิ่มจนท.ตำรวจหรืออาสาสมัคร
- ผู้ทำผิดกฎหมายเมื่อประสบอุบัติเหตุจราจรจะไม่ได้รับสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลจากรัฐ
- สุ่มตรวจระดับแอลกอฮอล์ในเลือดอย่างสม่ำเสมอ
- ใช้เทคโนโลยีช่วยในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การติดตั้งกล้องตรวจจับความเร็ว

3) กลยุทธ์ด้านยานพาหนะ

- เข้มงวดในการตรวจสภาพรถประจำปี
- สุ่มตรวจสภาพรถบนถนนอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ครบหรือไม่ มีการดัดแปลงสภาพหรือไม่
- สุ่มตรวจสภาพการบรรทุกว่าเกินกฎหมายกำหนดหรือไม่ การบรรทุกมีการห่อหุ้มมัดชิดหรือไม่

4) กลยุทธ์ด้านถนนและสภาพแวดล้อม

- ท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามผังเมืองอย่างจริงจัง
- เข้มงวดในการอนุญาตให้ก่อสร้างในพื้นที่ตามที่กฎหมายกำหนด
- อบรมหลักการออกแบบถนนทางเรขาคณิตและหลักการจัดการจราจรเพื่อความปลอดภัย และหลักการติดตั้งอุปกรณ์เสริมความปลอดภัย
- เข้มงวดในการอนุญาตให้พื้นที่ข้างเคียงมาต่อเชื่อมทางสายหลัก
- เข้มงวดในการอนุญาตติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ภายในเขตทางหลวง
- จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนเดินเท้าและคนขี่จักรยาน อย่างเหมาะสม
- จัดให้มีไหล่ทางหรือช่องทางเฉพาะที่กว้างเพียงพอสำหรับให้รถจักรยานยนต์ใช้เล่น
- ติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมการจราจรต่าง ๆ และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยให้เหมาะสมและเพียงพอ
- ดูแลบำรุงรักษา อุปกรณ์ควบคุมการจราจรต่าง ๆ และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยให้อยู่ในสภาพดี เห็นได้ชัดเจนทั้งกลางวันและกลางคืน
- ติดตั้งแสงไฟส่องสว่างในบริเวณเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในเวลากลางคืน

- ปลุกเฉาะต้นไม้พุ่มไม้ขนาดเล็ก โปรง และเตี้ย ซึ่งไม่เป็นอันตรายเมื่อรถยนต์มาชน และไม่บังการมองเห็นของผู้ขับขี่ ในบริเวณเขตทาง
- ดูแล บำรุงรักษา ตัดแต่งให้ต้นไม้พุ่มไม้ ไม่ให้บังการมองเห็น

5) กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ

- ปรับองค์กร อจร/กปอ โดยเพิ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมากขึ้น
- วางแผนเชิงรุกและเป็นแผนรวมของจังหวัด กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
- ดำเนินการเป็นสหวิทยาการ
- เพิ่มกิจกรรมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ให้มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ
- รัฐ หน่วยงานในท้องถิ่น ปรับนโยบายเพิ่มงบประมาณด้านความปลอดภัยมากขึ้น
- การออกแบบทางหลวงต้องคำนึงความปลอดภัยมากขึ้น